

JOCUL APĂRĂRII ÎN SISTEMUL ROMÂNESC

INLOCUIREA „MĂTURĂTORULUI FIX” CU „MĂTURĂTOR ALTERNATIV”

Sistemul de joc, având datoria să ne arate cum trebuie să acționăm o formație pe compartimente și posturi — ne impune să fixăm într-o ecuație nouă rolul jucătorilor, pornind de la descrierea sarcinilor apărării în noua formulă pe care o preconizăm pentru echipele noastre.

JOCUL DE PERMANENTĂ MIȘCARE, aflat la baza sistemului cu patru fundași, a transformat complet vechile atribute ale compartimentului defensiv, care nu se mai mulțumește astăzi cu statica de altădată a „pilonilor” echipei.

Acum, nu este suficient ca fundașii să distrugă acțiunile atacului advers, ei ei trebuie să construiască, cu calm și luciditate, fazele ofensive pentru propria lor echipă.

„Apărarea recuperează pentru a construi” — este postulatul cel mai de seamă al fotbalului modern, și pe care sistemul românesc trebuie să-l realizeze cu maximum de eficiență.

Transpunerea acestui enunț în practică a dus la sarcini din ce în ce mai diferențiate pentru linia de fundași, împingând rolul constructiv al apărării până la limita însăși a finalizării acțiunilor, rol care revine acum și fundașilor laterali, transformați în veritabili atacanți.

Sistemul românesc, însușindu-și acest principiu, ajunge deci la adoptarea jocului „cu patru aripi”, realizat prin integrarea fundașilor laterali în fazele de atac.

Dar, noua structură a apărării generează și alte modalități de joc, evidențiate în conjugarea formulei „apărarea în linie cu acoperire și jocul la ofsaid” cu aceea a „măturătorului alternativ”, prin care tindem să mărim securitatea defensivă.

O recomandare esențială pentru jocul apărării privește realizarea unei permanente „sprijiniri reciproce”, care poate fi obținută numai printr-o conlucrare strinsă și lucidă a fundașilor între ei, ca și a acestora cu portarul, fără a ne-

de VIRGIL ECONOMU

cum se întâmplă, în mod obișnuit, la noi — până în fața porții proprii.

1) În situația când atacul advers se desfășoară pe aripi, fundasul de pe partea respectivă inițiază un atac hotărât la om, încercând să-l deposedeze pe adversar. Concomitent, fundasul central de pe aceea parte își dublează coechipierul, iar celălalt fundas central se plasează în diagonală, spre a sprijini apărarea, în cazul când primul fundas au fost depășit. Ultimul apărător lateral se apropie și el de poarta proprie, întregind diagonală.

2) Dacă atacul advers se desfășoară pe centru, atunci unul din fundașii centrali va executa „atacul la om”, încercând deposedarea prin luptă (tackle), în timp ce al doilea fundas central îl dublează imediat.

În acest caz, cei doi fundași laterali — atenți la desfășurarea atacului — se apropie și ei de fundașii centrali, pentru a întări dispozitivul defensiv, prin eșalonarea în adincime.

Acțiunea de dublare nu se oprește la o primă fază, ci ea continuă, prin aceea că îndată ce unul din fundași a fost depășit de adversarul cu mingea, cel care l-a dublat încearcă, la rându-i, atacul la om, în timp ce primul aleargă cu ea mai mare viteză, spre a sprijini pe înlocuitorul său, așezându-se în spatele acestuia.

Astfel, se realizează o acoperire permanentă, respectându-se, în același timp, principiul fundamental al jocului în apărare, eșalonarea în adincime. De asemenea, este absolut necesar ca în fața atacantului să nu se prezinte nicodată un singur apărător, ci totdeauna să se asigure superioritatea numerică.

La temerea exprimată de unii

torii au, însă, și sarcina de a construi acțiunile de atac, îndată ce au reușit să deposedeze de mingea pe atacanții adversi.

Acest rol implică o tehnică individuală desăvârșită și un orizont tactic mult mai larg decât cele cerute de jocul distructiv.

Precizia cit mai mare a paselor scurte, dar mai ales a celor lungi, care trebuie alternate, reclamă execuții perfecte spre a construi o fază de atac și a iniția o acțiune fulgerătoare pe contraatac.

Se impune, în același timp, și o tactică de un înalt nivel pentru a realiza faze rapide și gândite, prin găsirea coechipierului demarcat și cel mai bine plasat, care să poată continua acțiunea.

FUNDAȘII CENTRALI trebuie să facă o pasă, de preferință aripilor, dar și unui înaintaș centru care a dovedit o mai mare forță de pătrundere și se află, bineînțeles, demarcat. (De obicei, la noi, cele mai multe pase sînt adresate tocmii atacantului care este marcat până la sufocare de 2-3 apărători).

În sistemul românesc, fundașilor laterali le revine rolul nu numai de a iniția fazele, dar și de a le dezvolta și, la rigoare, de a le finaliza. Or, toate aceste acțiuni necesită cunoașterea și aplicarea unor numeroase procedee, din care nu pot lipsi driblingul și fenta, „un-doi” și „un-doi-trei”, „pase înapoi” etc. Fundașii laterali urmează să schimbe direcția atacului prin „transversale” la aripa opusă, să facă pătrunderi prin centru (spre a atrage acolo pe apărătorii adversi) și apoi să declanșeze o acțiune prin explozie. De asemenea, fundașii laterali iau parte la formarea „nucleului ofensiv”, (denumit și „triunghiul magic”), în prima fază și a „plăcii turnante”, în a doua fază a atacului.

Ei mai au sarcina de a continua acțiunile de atac, ori de câte ori s-a creat o zonă liberă în fața lor. Astfel se transformă în atacanți,



Fig. 1. Îndată ce adversarul a intrat în posesia mingii, echipa ajungă în defensiva și va retrage fundașii laterali pe aceeași linie cu fundașii centrali.

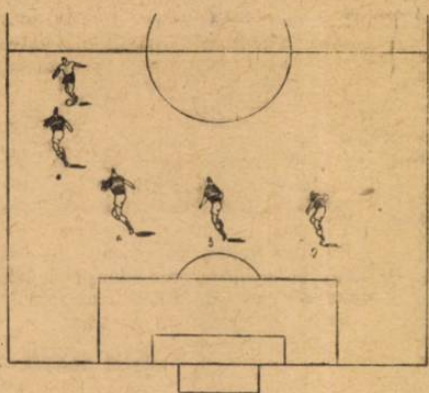


Fig. 2. Când portarul sau un fundas advers au făcut o pasă unui mijloc sau a atacant, apărătorii trec imediat la marcarea strictă, iar fundasul de pe partea celui ce conduce mingea inițiază un atac hotărât de deposedare (tackle).

glijă nici contribuția adusă în anumite momente dispozitivului defensiv de către mijlocași sau chiar de atacanți: coordonatorul sau o aripă retrasă.

Modalitatea de a acționa a celor patru fundași (doi fundași centrali și doi laterali) fiind dintre cele mai complexe, se cere a fi expusă cit mai explicit, pentru ambele faze: de apărare și de atac.

ÎN APĂRARE. Îndată ce adversarul a intrat în posesia mingii, trecind din apărare în atac, prima mișcare pe care trebuie s-o facă echipa ajungă acum în defensiva este de a-și retrage fundașii laterali pe aceeași linie cu fundașii centrali.

Acest dispozitiv se realizează cu mult calm și se păstrează atita timp cit mingea se află la portarul advers sau la unul din fundași.

Cind, de la portar sau de pe linia de fund adversă, s-a făcut o pasă unui mijloc, cei patru fundași trec imediat la marcarea strictă a fiecărui atacant advers. În același timp, mijlocașii proprii marchează pe omologii lor din echipa adversă.

Îndată ce mingea a ajuns la unul din înaintași și, deci, s-a conștientizat direcția atacului, echipa care se apără trebuie să se aștepte la două situații:

1) Acțiunea s-ar putea desfășura pe una din laturi, prin transmiterea mingii unei aripi sau unui fundas lateral advers;

2) Mingea să fie pasată unuia din înaintașii centrali.

Pentru ambele situații, un prim cuvânt de ordine este ca apărarea să stea ferm pe poziție, fără a efectua o retragere precipitată — așa

ca prin dublarea în diagonală sau în adincime, unii dintre atacanții adversi rămân nemarcați, trebuie să precizăm:

Printr-o cit mai mare mobilitate, apărătorii care s-au dublat, sînt totdeauna în măsură să ajungă în timp util în fața adversarului care intră în posesia balonului, alergînd pe noua direcție a atacului, spre a face față oricărui pericol virtual.

Utilizarea în primă fază a jocului la ofsaid nu duce la crearea unor poziții artificiale „afară din joc”, ci este condusă numai de principiul de a nu scoate pe adversar din ofsaidul pasiv pe care și l-a creat singur în elanul ce l-a determinat să depășească, fără minge, linia formată de fundași.

Jar, prin dublarea promptă din a doua fază, cei patru fundași rezolvă și problema ultimului apărător din fața porții proprii, care nu este, însă, „măturătorul fix” din formula cu același nume, ci un „măturător alternativ” (de fiecare dată altul), creat prin sprijinul reciproc și dublajul permanent.

O asemenea formulă face față, oportun și eficace, oricărei acțiuni inițiate de atacanții adversi, putînd da o replică imediată eventualei superiorități numerice pe care aceștia și-ar putea-o crea, prin aducerea la înaintare a mijlocașilor și fundașilor laterali.

Echilibrul poate fi astfel stabilit oricînd de către echipa care trece în apărare, prin aportul mijlocașilor și chiar al unora dintre atacanți (centru înaintaș sau aripă), care vor sprijini dispozitivul defensiv în lupta dusă în careul propriu.

ÎN ATAC CU MINGEA. Apără-

demarînd de-a lungul tușei ca veritabile extreme și îndeplinind dezideratul jocului cu patru aripi. Bineînțeles, îndată ce au dat drumul la mingea (au șutat la poartă sau au făcut o pasă decisivă unui coechipier), fundașii laterali trebuie să vină, în mare grabă, pentru a-și reocupa locurile în dispozitivul defensiv, ca să nu-și expună echipa unui eventual contraatac.

ÎN ATAC, FĂRĂ MINGE. Cind echipa proprie va intra în atac, fără ca mingea să fie în posesia fundașilor, ei sînt, totuși, datori să se afle în plină mișcare. Mai ales fundașii laterali care, după cum am văzut, trebuie să participe activ la acțiunile inițiate.

În timp ce fundașii laterali vor căuta să se demarce, spre a primi oricînd mingea, fundașii centrali continuă să păzească drumurile de acces pe axa mediană, spre a nu fi surprinși de o acțiune pe contraatac din partea adversarului. Recomandarea de se face fundașilor centrali este de a nu depăși linia propriei jumătăți de teren, chiar și în perioada cînd presiunea asupra adversarului a ajuns la apogeu. Aceasta, pentru ca nu cumva un atacant al celeilalte echipe, pornit cu mingea din terenul său (caz în care nu se aplică regula de ofsaid), să înainteze, fără nici un obstacol, pînă în fața porții.

Aceasta este structura jocului cerut de sistemul românesc, care, fără a neglija imperativul ofensiv, poate realiza oricînd superioritatea numerică și în apărare, prin trecerea instantanee dintr-o fază în alta, exprimată prin marea elasticitate a jocului echipei.

„HERRERA

ANTRENOR DIN PASIUNE” (II)

Herrera este totdeauna primul prezent la antrenamente. Își îmbracă treningul și face exerciții de încălzire. E gata încălzit cînd sosesc jucătorii pe teren. Herrera îi îndeamnă la grabă. Totul merge automat, pe sfoară, ca o lecție bine învățată.

Fiecare jucător trece pe cîntar. E primul din controalele la care va fi supus la fiecare antrenament. Jairo trece la masor. Lui Suarez i se controlează tensiunea arterială.

Jucătorii trec în fața unei table negre, mari. O privire la tablă le arată tot ce au de făcut astăzi, surprizele pregătite pentru ei de maestru. Semne neînțelese pentru neinițiați, acestea conțin toate datele antrenamentului de azi. Fețele „gladiatorilor” trădează uimirea lor: azi va fi din nou groaznic, vor trebui să alerge, să gonească, nimic nu li se va ierta. Poate că azi avînd vizită, „gonaciul de sclavi” a prevăzut cîteva exerciții speciale.

„Nu admit spectatori la antrenament. Trebuie să fii singur cu jucătorii. Cîteodată am să le spun lucruri, care s-ar putea să nu le placă străinilor”, spune Herrera.

Nimic nu trădează faptul că 20 de jucători sînt virțiți în, cum spunea Mazzola înainte de antrenament, „camera de tortură a lui Herrera sub cerul liber”. Mereu se inventează cîte ceva. În fiecare zi o nouă surpriză pentru a varia antrenamentul, pentru a rupe monotonia.

„În afara zilei jocului și a celei următoare, ne antrenăm zilnic timp de un ceas. Mai mult nu au nevoie jucătorii mei, căci toată lumea știe că jucătorii lui Inter sînt perfecți din punct de vedere tehnic. Dar acest program non-stop de dimineață, timp de 60 de minute, se face în tempo maximal. Nimeni nu are răgaz nici pentru un minut. Ora aceasta este suficientă pentru a asigura jucătorilor mei suflu suficient pentru 60 de jocuri pe an, la club și în echipa națională. Au suflu pentru 90 și chiar 120 de minute de joc. Jucătorii mei resimt jocul următor cu adversarul ca un antrenament ușor, după antrenamentul aspru de fiecare zi”.

Asta spune Herrera despre metodele sale și nu exagerează. Antrenamentele lui sînt mai aspre decît orice joc posibil.

Dar jucătorii nu se revoltă. Ei știu: metoda lui Herrera este cea mai bună.

Herrera nu știe de milă. La antrenament toți jucătorii sînt egali. El încearcă să-i transforme în automate perfecte. Mingea nu trebuie să fie un obiect străin. Chiar și în somn, jucătorul trebuie să știe să conducă mingea strîns lîngă picior. Conducerea balonului cu absolută precizie, este porunca supremă a șefului.

El este primul exemplu. Totul este demonstrat chiar de el. Nu dă numai comenzi, ci arată totul singur. Arată totul mai bine decît știu s-o facă jucătorii. Execută același program ca jucătorii săi.

„Asta este o parte din explicația succesului meu. Jucătorii văd că fac totul ca și ei, că sînt în stare să le demonstrez totul și că nu mă pot induce cu nimic în eroare. Cînd le demonstrez singur tot ce trebuie să facă — își dau seama de utilitatea exercițiilor și mă urmează cu însoflete și nu mai consideră ordinele mele ca simple șicane. Am observat antrenamentul în cluburi, în multe țări. Rar am văzut antrenor care să facă totul împreună cu jucătorii”.

Exerciții de gimnastică (cum fac antrenorii germani) Herrera nu cunoaște. **PROGRAMUL ARE ÎN CENTRUL LUI MINGEA:** „La ce folosește dacă jucătorul poate să-și bage capul printre picioare și alte exerciții bune de circ, dar nu știe să facă ce vrea cu mingea? Alergare, joc și gîndire. De asta are nevoie un jucător bun”. Numai asta face cu jucătorii: „Alergă, dar mai repede decît adversarul. Joacă, dar mai repede decît adversarul. Gîndește repede, mereu mai repede decît adversarul!”

Asta pare ușor și plauzibil. Dar metoda lui Herrera nu este bună decît dacă este aplicată de jucători potriviți. Iar pe aceștia îi are la Inter.

Jucătorii realizează în antrenament un mare volum de alergări. Fluierul lui Herrera îi menține mereu în mișcare. Nu au timp nici să-și șteargă transpirația. Un sfert de oră trebuie să facă numai alergări: în diagonală terenului, întoarcere rapidă și înapoi în ritm încet, apoi din nou rapid, și iar încet. Urmează exerciții de sărituri în ritm de alergare. Sus, mai sus! Iar răsună fluierul. Îi gonește, le dă pîteni, aripi.

După aceea, urmează jocul cu mingea. Lovituri cu capul, apoi lovire cu piciorul stîng, cu piciorul drept. Fiecare jucător trebuie să poată șuta din orice poziție. Herrera le servește mingile. Le servește voit imprecise. Jucătorii trebuie să le ajungă cu sprinturi prelungite. Herrera explodează dacă jucătorul nu reușește să ajungă mingea.

Jucătorii transpiră puternic. Totuși fac eforturi ca să execute tot ce li se indică.

El singur spune: „Sînt cel mai sever antrenor din lume”.

Managerul lui Inter, Solti, declară: „ECHIPA O FORMEAZĂ H. H. SINGER. Nimeni nu are voie să intervină. Nici președintele nu îndrăznește acest lucru”.

Inter este o echipă cu jucători de valoare mare. Au fost timpuri cînd nouă jucători erau în echipa națională. Cum poate Herrera să facă din atîtea vedete o echipă omogenă, cu spirit colegend? Tot Solti răspunde: „Cînd H.H. a venit la Milano, el nu a găsit aci o echipă. De altfel, nici nu-i place să lucreze cu jucători gata formați. El descoperă jucătorii și îi prepară. Are un ochi foarte ager și o cunoaștere a oamenilor fără greș. Talentul îl ia și îl formează. Transformă jucătorul într-o persoană dependentă de el. De aceea nu trebuie să surprîndă că un jucător format de el este gata să facă orice pe teren și în afara lui pentru maestrul, căruia îi datorează cariera”.

Mulți atribuie lui Herrera puteri supraomenești. Solti spune că aceasta este o prostie: „Adevărat este că pregătește psihic fiecare jucător în parte pînă ce acesta devine conștient de propriile sale posibilități. Tot astfel, enumeră cu mare exactitate toate slăbiciunile jucătorilor adversi. Se pricepe să transmită siguranța de sine jucătorului. Este un maestru al sugestiei: „Tu ești mai puternic, mai bun, mai iute”. Dar are grijă ca să nu se instaleze la vreun jucător automulțumirea: „Ești mai iute, dar nu te bizui pe asta”. Apărătorului îi spune: „Extremul tău stîng este periculos, dar este un prost. Poți dovedi că ești mai inteligent decît el, dacă îți dai seama că el fentează pe dreapta și încearcă să demarceze pe stînga. Dacă duminică reușește să-ți facă această fentă mai mult de două ori, atunci la etapa viitoare vei sta pe banca rezervelor și toți vor crede că ești mai prost ca el”. Are o mare putere de convingere. Convorbirile sale cu jucătorii, „între patru ochi”, au o mare influență asupra acestora.

(Va urma)